



Helsingin Keskusta

Pohjolankatu-Louhenkatu välinen lohko

luonnossuunnitelma 6.4.2022

NOMAJI

Sisällys

Selostus

Lähtökohdat

Konsepti

kukkiva lohko

Suunnitelma

luonnossuunnitelma

leikkaukset

havainnekuva

Kasvillisuusperiaatteet

dynaamiset istutukset

Selostus

ESITTELY JA LÄHTÖKOHDAT

Kirkkopuiston Pohjolankatu-Louhenkatu välisen lohkon perusparannussuunnitelmaluonnos on laadittu Iisalmen kaupungin toimeksiannosta kevään 2022 aikana. Työn tavoitteena on laatia Kirkkopuiston Pohjolankadun ja Louhenkadun väliin jäävän lohkon rakennussuunnitelma. Iisalmen Kirkkoaukion, Kirkkopuiston ja Otavanpuiston muodostama akselisommitelma on historiallisesti, symbolisesti ja kaupunkikuvallisesti kaupungin yhdinkeskustan merkittävin kokonaisuus (RKY). Perusparannuksen tavoitteena on kunnostaa puiston yleisilmettä aiemmin laaditun yleissuunnitelman (2002) mukaan sekä noudattaa samoja periaatteita ja materiaaleja kuin aiempien lohkojen perusparannuksissa. Erityisesti käytetään samoja ratkaisuja kuin viereisen Riistakatu-Louhenkatu lohkon suunnitelmassa on käytetty.

Kullakin loholla on oma luonteensa. Pohjolankatu-Louhenkatu -lohko on puiston kukkivin osa ja sitä kehitetään suunnitelmassa enemmän siihen suuntaan.

Työssä on esitetty keskeisiä toimenpiteitä puistolohkon perusparannukseksi. Sinne on osoitettu uusia istutusalueita sekä pensasalueita, käytävien linjaukset ja leveydet on tarkasteltu ja käytävät on esitetty rajattavaksi nupukivillä. Lisäksi työhön on kuulunut uuden penkkimallin valinta koko puiston alueelle.

TYÖRYHMÄ

Työstä on vastannut maisema-arkkitehtitoimisto Nomaji Oy. Työn pääsuunnittelijana ja projektinvetäjänä on toiminut maisema-arkkitehti MARK Riikka Nousiainen, vastaavana suunnittelijana on toiminut maisema-arkkitehti MARK Inka Norros, kasvillisuusasiantuntijana maisema-arkkitehti MARK Inka Andelin ja avustajana maisema-arkkitehti MARK Anna von Freymann. Työn laadunvarmistuksen on hoitanut maisema-arkkitehti Varpu Mikola.

Lähtökohdat



Suunnittelualue

LÄHTÖKOHDAT

Työn tavoitteena on kunnostaa puistolohkon yleisilmettä. Suunnittelutyön pohjana toimii Kirkkopuiston akselille laadittu yleissuunnitelma vuodelta 2002. Siinä kunnostettava lohko on määritetty puiston kukkivaksi kohdaksi, jossa rytmikkäät sommitelmat antavat vaikutelman laajasta kukkivasta pinnasta. Kasvilajit vaihtelevat siten että kukinta kestää koko kesän. Koivurivistön rivit eivät ole täysin suoria ja sitä on yleissuunnitelmassa alleviivattu olennaiseksi osaksi puistolohkon tunnelmaa.

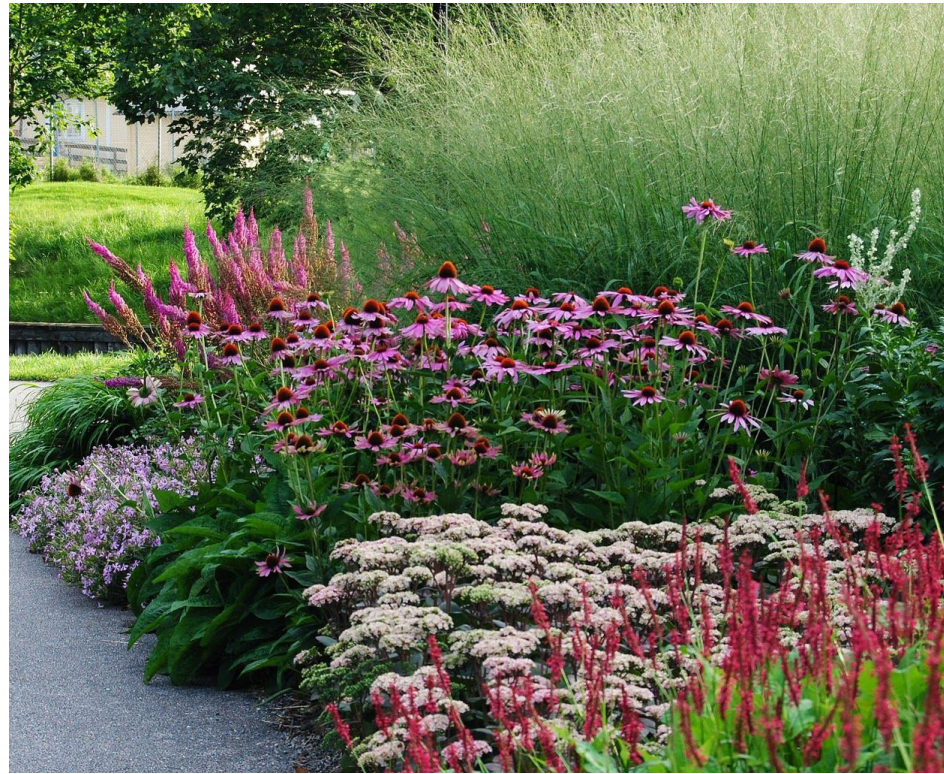
Yleissuunnitelman tarkennospiirustuksesta (alla) esiin nousee geometrisesti asetellut nauhamaiset rytmikkäät isutukset, jotka ovat koko lohkon pituinen aihe molemmiin puolin käytäviä. Koivurivit on esitetty tiiviimmiksi kuin muissa lohkoissa.

Suunniteltavan lohkon lähtökohtana on, että se mukailee samoja periaatteita, detaljeja ja materiaaleja kuin muissa kunnostetuissa lohkoissa. Työssä esitetään myös uusi penkkimalli koko puistoakselille.



Kirkkopuiston yleissuunnitelma 2002,
maisema-arkkitehtitoimisto Byman & Ruokonen

Kukkiva lohko



KUKKIVA LOHKO

Kirkkopuiston lohkon teema on kukkiva puiston osa ja sitä korostetaan suunnitelmassa. Istutusalueille valitaan monivuotisia istutuksia. Sinne esitetään värikkäitä vuodenaikoja ilmentäviä lajeja. Ensisijaisesti tutkitaan mahdollisuuksia käyttää vanhoja kantoja ja paikallisia lajeja. Eri korkuisilla kasvilajeilla luodaan tilallisuutta ja rytmitetään puistoa. Perennat istutetaan maantasoon, joten korkeat kasvivalinnat parantavat myös saavutettavuutta. Lisäksi kasvien korkeusvaihtelu luo tilallista vaihtelua puistoon.

Kaupunkilaisten puisto



SIJAINTI

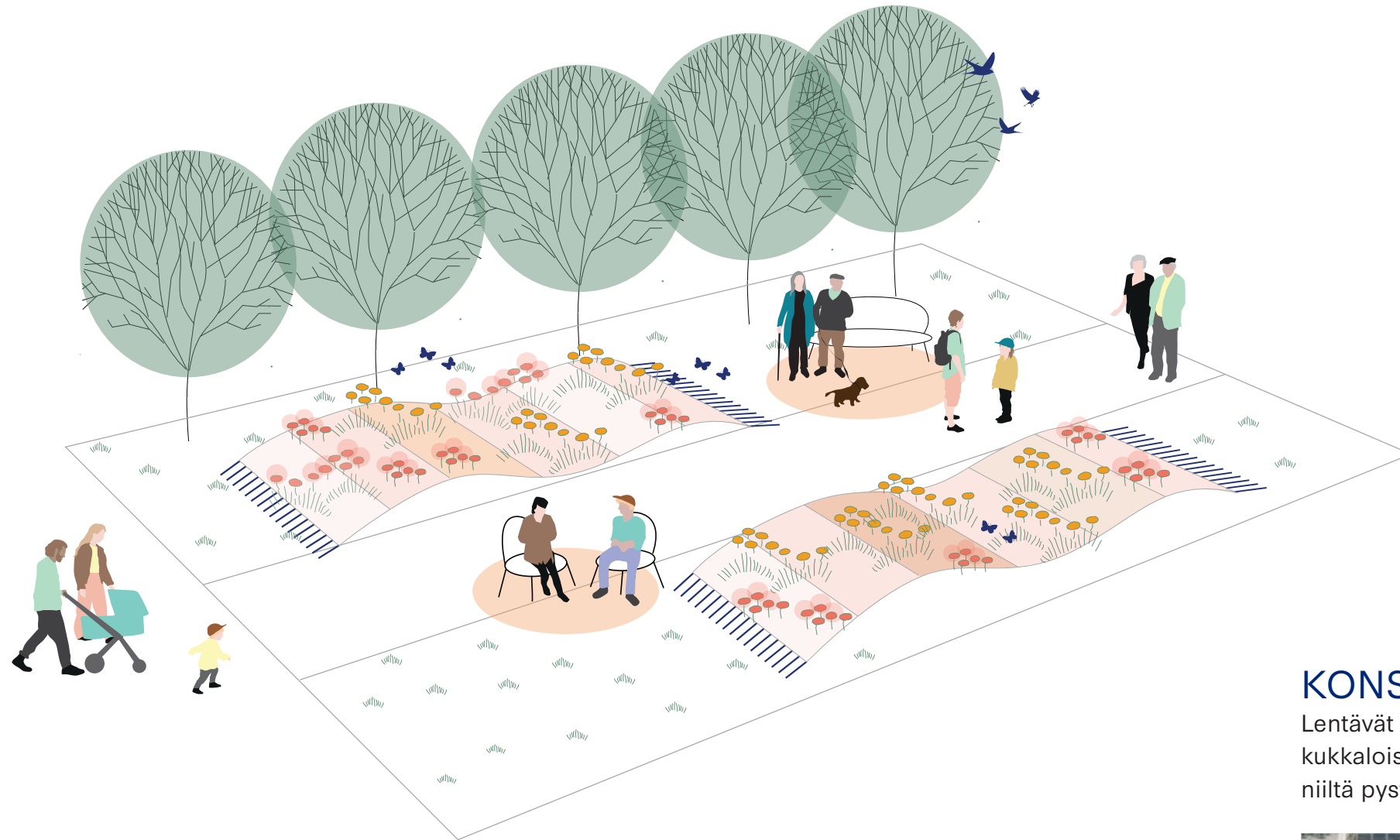
Iisalmen Kirkkopuiston akseli sijaitsee luterilaisen Pyhän Ristin kirkon sekä ortodoksisen Profeetta Elian kirkon välillä. Suunniteltava lohko on tämän puistoakselin keskipiste. Se rajautuu Pohjolankadun ja Louhdenkadun väliin.

Suunnitelma on saanut inspiraationsa sen lokaatiosta kahden kirkon välissä. Konseptina on idän ja lännen kohtaaminen, paikka kohtaamisille.



→ Inspiraationa idän ja lännen kohtaaminen

Konsepti - kaupunkilaisten kohtaamispaikka



KONSEPTI

Lentävät räsymatot levittyvät Kirkkopuiston lohkolle kukkaloistossaan. Oleskelupaikat nivoutuvat niiden yhteyteen ja niiltä pystyy ihastelemaan värikästä kukkamerta.



→ Kukkivat matot levittyvät koristamaan Kirkkopuiston lohkoa. Lentävää efektiä tuodaan istutusten vaihtelevalla korkeuseroilla.

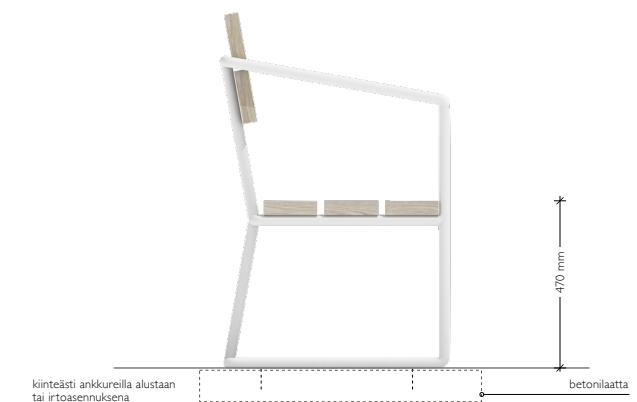
Kirkkopuiston penkkimalli



MALLI IISALMI - penkki ABAU DESIGN by ABSENTUS

KIRKKOPUISTON PENKKIMALLI

Nykyinen penkkimalli on Lehtovaaran klassikkopenkki, joka on käytössä lisalmessa myös Kirkkopuiston ulkopuolella. Konsulttityöhön kuului uuden penkkimallin etsiminen Kirkkopuistoon. Kaupungin toiveena oli löytää kiinteä paikallevalettava ympärivuotinen malli, joka olisi kevytilmeinen ja aikakauteen sopiva. Toiveena oli etenkin iäkkäitä käyttäjiä palveleva korkeampi istumakorkeus (+47cm) ja käsinojallinen malli. Penkkimalleja etsittiin valmistuotteista, mutta kaikki tavoitteet täyttävä ja esteettisesti sopivin ratkaisu löytyi kustomoituna suunniteltuna Abau Design by Absentukselta. Kaupunki jatkaa kustomoidun mallin kehittämissä yhteistyössä valmistajan kanssa.



Luonnossuunnitelma 1:400



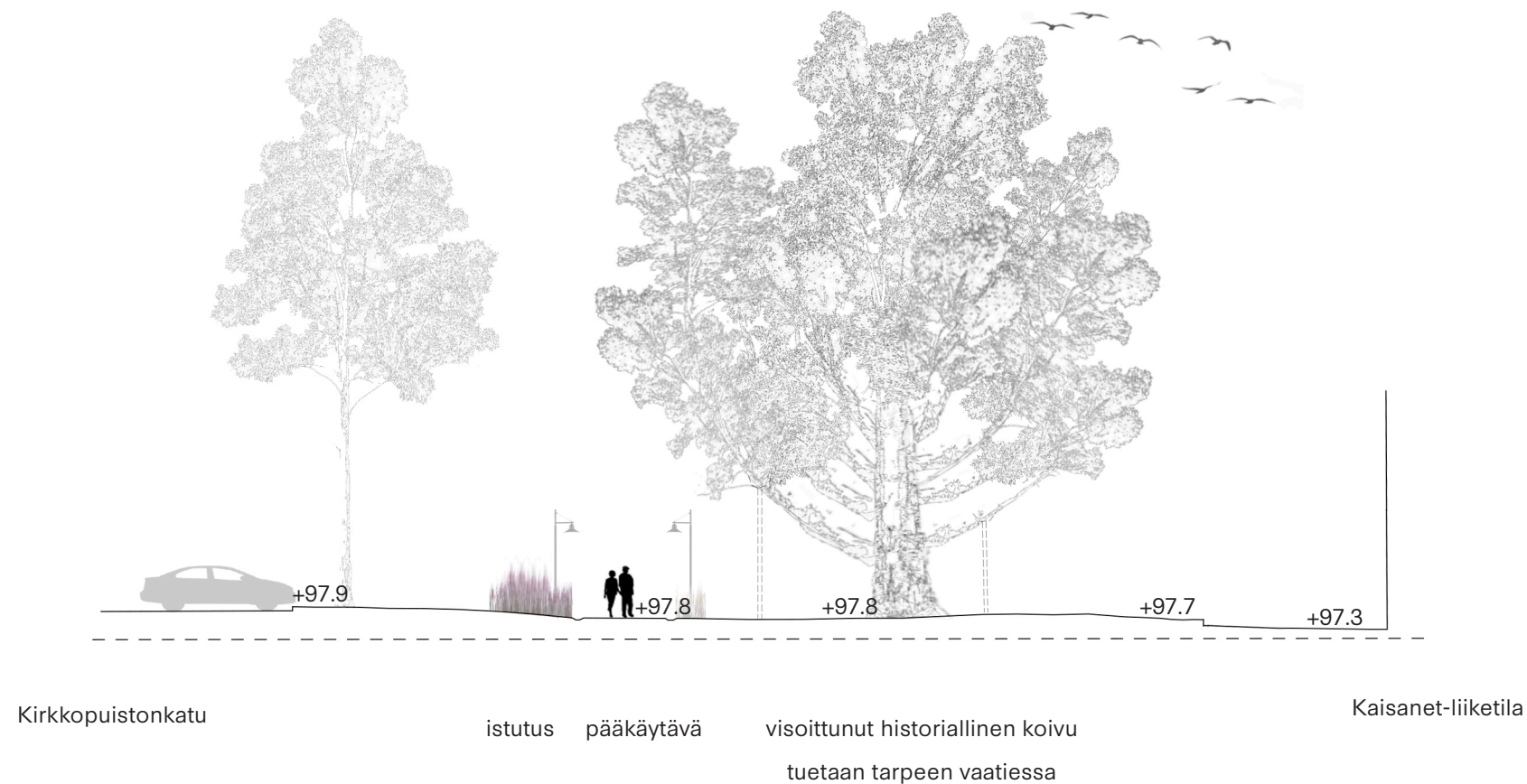
Periaateleikkaus



PÄÄKÄYTÄVÄ, 1:250

Pääkäytävän viereen sijoitetaan perennaistutukset, jotka aaltoilevat käytävän myötäisesti. Korkeuserot luovat tilallista vaikutelmaa ja mielenkiintoista vaihtelevuutta lohkolle. Korkeat perennat ovat myös esteettömästi ihailtavia ja niiden virkistysarvoa pääsee näin nauttimaan myös iäkkäät liikuntarajoitteiset puiston käyttäjät. Koivurivistön rivit eivät ole täysin suoria, mikä seuraa yleissuunnitelman tavoitteita. Oleskelupaikat sijaitsevat kukkivien istutusten välissä. Ne muodostavat intiimimpiä oleskelupaikkoja kuin viereisellä aukiomaisemmalla veistos-teemaisella lohkolle. Valaisinpylväiden sijoittelu noudattaa viereisten lohkojen periaatetta.

Periaateleikkaus



→ Visoitunutta koivua tuetaan tarpeen mukaan puiston yleisilmeeseen sopivalla elementillä.

POIKITTAISLEIKKAUS, 1:250

Puistoa reunustaa koivurivistö, joka erottaa sen Kirkkopuistonkadusta ja pysäköintipaikoista. Pääkäytävää reunustaa kivikourut sekä valaisinpylväät vierestien lohkojen periaatteiden mukaisesti. Kukkivassa lohkossa käytävää reunustaa leveät ja kapeat istutusalueet. Kapeat istutusalueet puiston sisäänkäynneillä luovat porttimaisen teeman, joka toistuu myös viereisellä veistos-teemaisella loholla.

Visoitunuta parisataavuotiasta koivua voidaan tarpeen mukaan tukea puiston ilmeeseen sopivilla elementeillä. Liiketilän edessä oleva asfalttialue kunnostetaan ja rajataan nurmikosta luonnonkivellä. Asfaltille jätetään pysäköintivaraus sekä ajoyhteys rakennuksen sisäpihalle. Nurmikolla sijaitseva toiminnasta poistunut pylväs poistetaan.

Iisalmen Kirkkopuisto



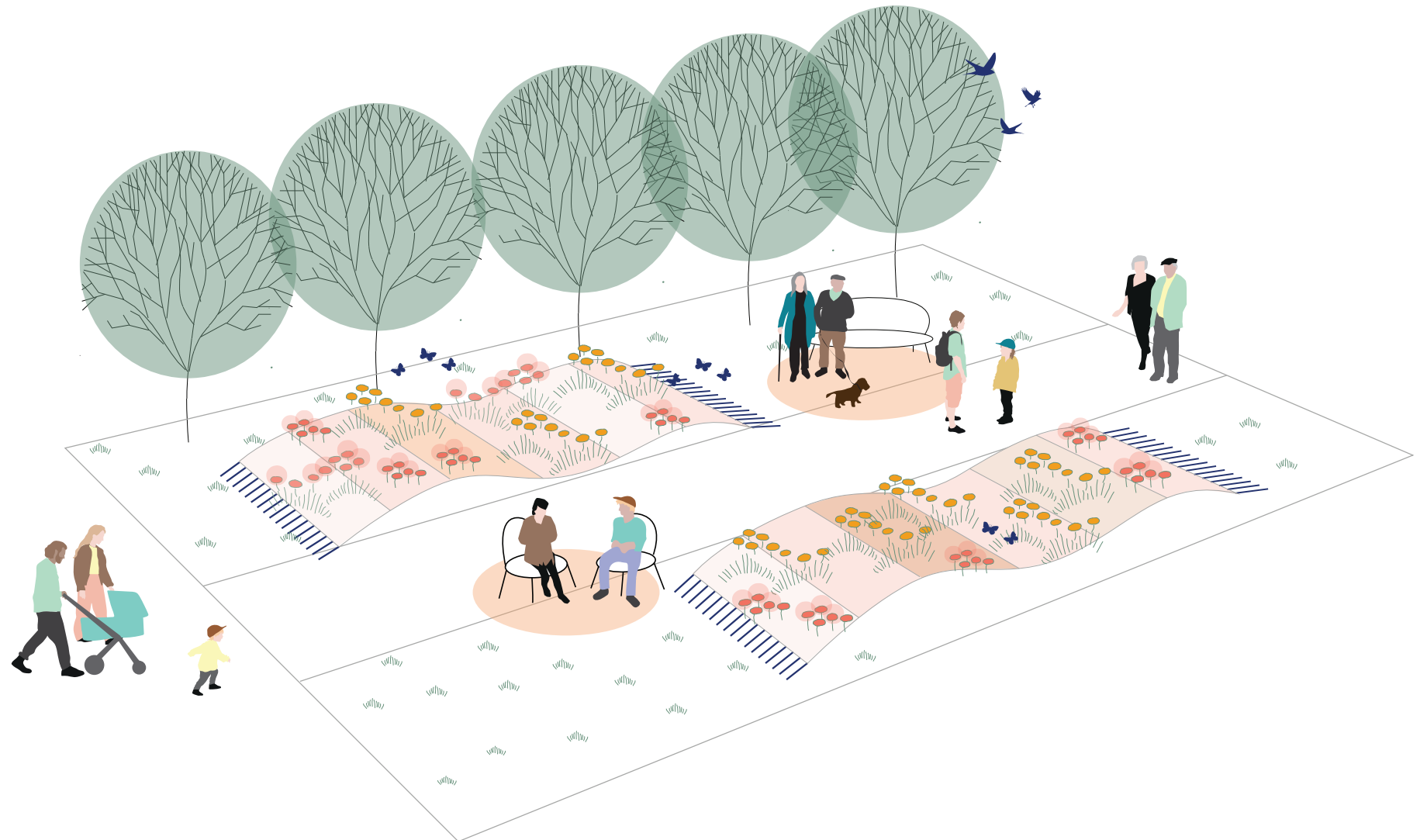
Kasvillisuuden periaatteet

DYNAAMINEN PERENNAISTUTUS

Kasvillisuus toteutetaan monilajisena, dynaamisen kasvillisuussuunnittelun periaatteita noudattaen. Kasvillisuus on monikerroksista ja vaihtelevaa, luoden aaltoimaisen vaikutelman pitkissä istutuksissa.

Monilajisuudella saavutetaan mielenkiintoisia lehti-tekstuureja läpi kasvukauden, myös kukinta-ajan ulkopuolella. Kasvipalettiin valitaan lajeja, jotka ovat komeita talventörröttäjiä, jotta kasvillisuus pysyy kiinnostavana myös kasvukauden ulkopuolella.

Maton tavoin istutuksiin voidaan käyttää korkeuden lisäksi myös erilaisia väriteemoja. Dynaamisen kasvillisuuden periaatteiden mukaisesti kasvillisuus kehittyy vuosien saatossa. Raidalliseksi matoksi istutettu kasvillisuus kehittyy ajanmyötä itämaiseksi matoksi.



ERI TEKSTUUREJA



TALVENTÖRRÖTTÄJIÄ



VÄRITEEMA

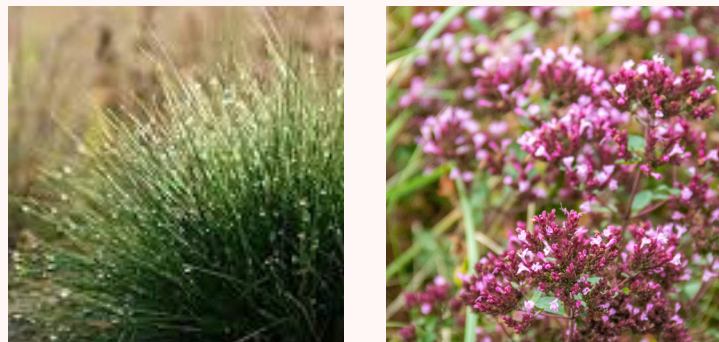


RAITOJA



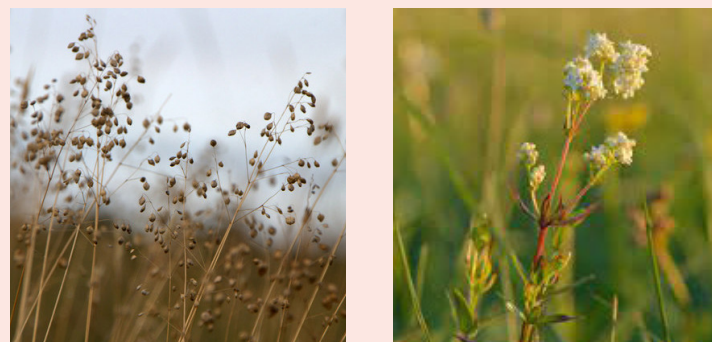
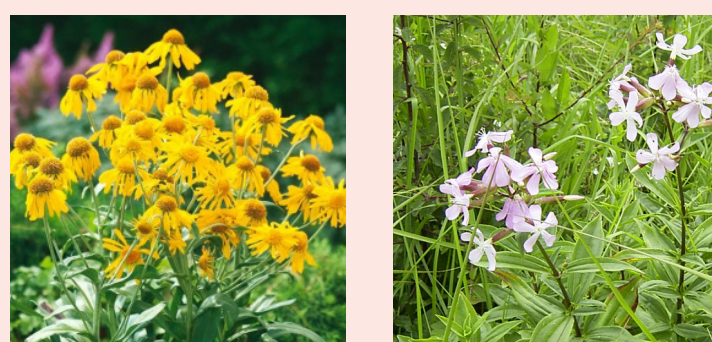
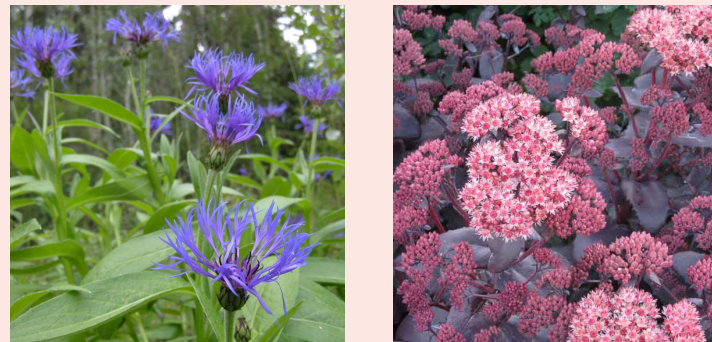
Kasvipaletti

MATALA



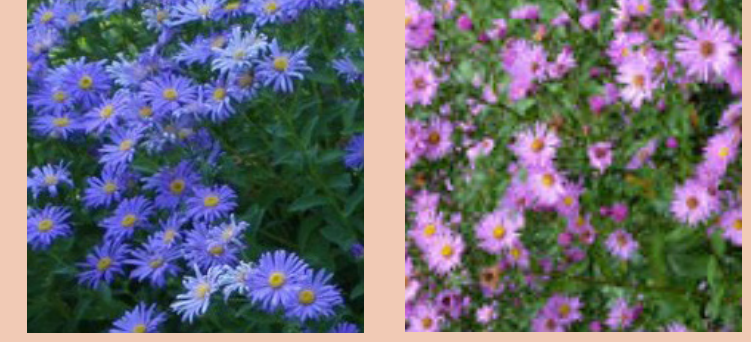
Tunturipoimulehti, ketoneilikka, verikurjenpolvi,
posliinilaukka, lampaannata, mäkimeirami,
tarhatyräkki, isorikko

KESKIKORKEA



isomaksaruoho, punakärsämö, vuorikaunokki,
isomaksaruoho, koreanhohdekukka, suopayrtti,
niittyräpelö, ahomatara

KORKEA



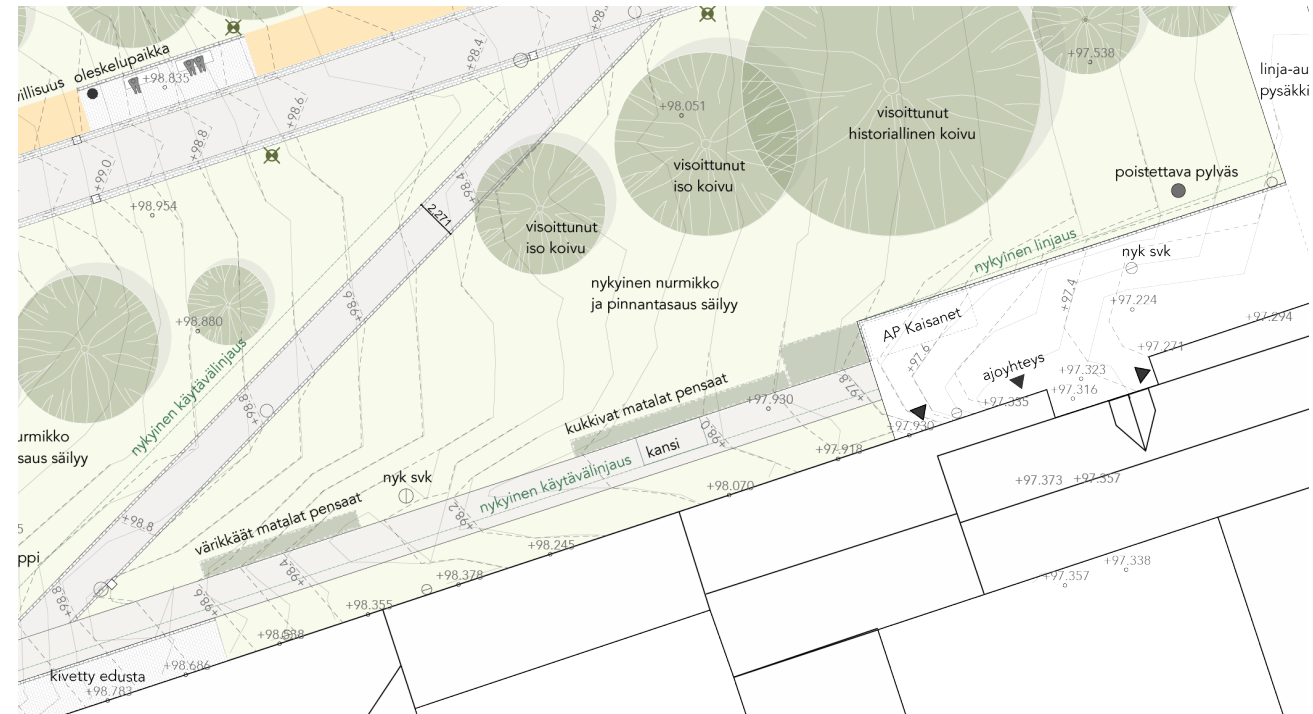
Purppurapunalatva, sinipiikiputki, syysasteri
'Sini', syysasteri 'Herttoniemi', koristekastikka,
piiskuasteri, syysleimu, enkeliperhosangervo

Pensaspaletti

MATALA



Onnenruusu, loistojasmike, pensashanhikki,
taikinamarja

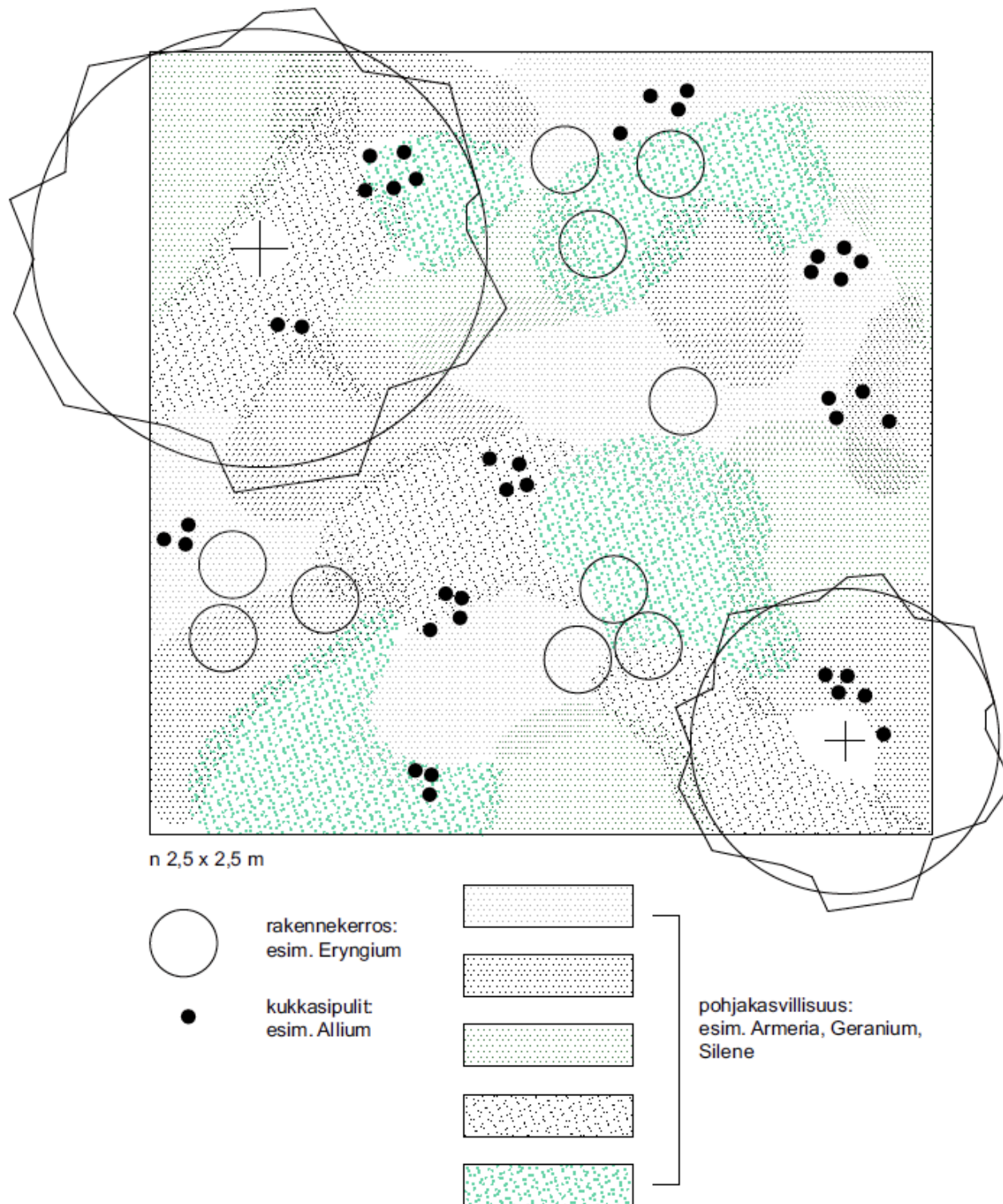


Plaanioite 1:400

Rakennusten vieressä kulkevaa puistokäytävää levennetään talvikunnossapidettäväksi ja sen vierelle sijoitetaan kukkivia matalia pensasistutuksia.

Istutusperiaatteet

PERIAATTEELLINEN ISTUTUSDIAGRAMMI



Monilajiset ja monimuotoiset kasvillisuusalueet ovat usein toimivampia ja selviytyvät paremmin stressitilanteissa kuin yksi - tai vähälajiset kasvillisuusalueet. Lajivalikoima tulee suunnitella huolellisesti sopimaan paikan kasvuolosuhteisiin, sillä pelkkä monilajisuus itsessään ei takaa onnistunutta kasvillisuutta.

Tällaisissa monilajisissa kasvillisuusalueissa yhden tai useamman kasvin taantuminen pois kasvipaletista ei haittaa, sillä lajivalikoima on riittävän laaja kestääkseen lajien katoamisen. Sama taantuminen tapahtuu ajan myötä kasvillisuuden kehittyessä, jolloin osa kasveista katoaa olosuhteiden muuttuessa ja niiden tilalle ilmestyy toisia lajeja.

Kasvit istutetaan tiiviisti ja erikokoisiin ryhmiin. Ryhmä koko pidetään pienehkönä ja suuria saman kasvin alueita vältetään. Tarkoituksena on, että kasvutavoiltaan erilaiset kasvit muodostavat mattomaisen, yhtenäisen kasvipeitteen, jolloin maa peittyy näkyvistä ja rikkaruohojen on vaikeampi löytää kasvualaa. Kasvivalikoimaa tehtäessä tulee aina ottaa huomioon kasvupaikan olosuhteet sekä valittavien kasvien kasvutavat ja odotettu elinikä. Lyhytikäisiä kasveja voi käyttää tuomaan näyttävyyttä ensimmäisiin vuosiin, jolloin osa kasveista vasta kasvattaa juuria. Voimakkaasti leviäviä lajeja voi sekoittaa keskenään sillä ne pystyvät kilpailemaan keskenään, mutta niitä ei tule sijoittaa hitaasti kasvavien kasvien joukkoon. Paahteiselle kasvupaikalle tulee sijoittaa kuumuutta ja kuivuutta sietäviä lajeja jotta vältetään turhilta hoitotoimilta.

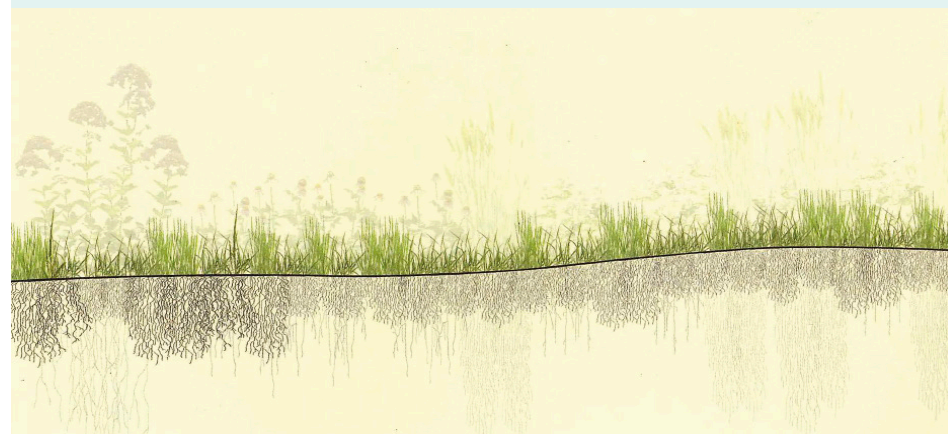
Ensimmäiset vuodet kasvillisuusalueita tulee aina kitkeä huolellisesti, kunnes kasvillisuus on saavuttanut täyden peittävyys. Tämän jälkeen kitkemisen ja muun hoidon tarve vähenee huomattavasti, mikäli monivuotisten rikkaruohojen leviäminen on saatu estettyä.

Kerroksellista kasvillisuutta

Maanpeittokerros

40-50 %

- Maanpeittokerros koostuu matalista, maata peittävästä perennoista, jotka kehittyvät aikaisin keväällä, tukevat muiden perennojen kasvua, ehkäisevät rikkaruohottumista ja sietävät korkeampien perennojen aiheuttamaa varjostusta loppukesällä.
- maanpeittokerros, on perennayhdyskunnan toimivuuden kannalta tärkein. Se voi muodostaa jopa 50 % kasvillisuudesta ja sillä on tärkeä rooli pitää maanpinta kasvipeitteisenä korkeampien, mutta alaosastaan harvojen perennalajien alla.



Sesonkikerros

25-40%

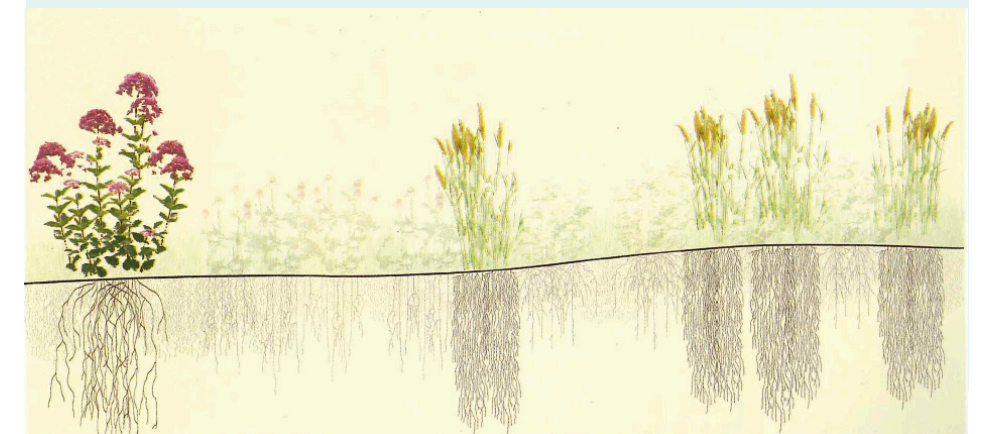
- Sesonkiteemakerros koostuu keskikorkeista, eri aikaan kukkivista perennoista, jotka antavat kasvillisuudelle kasvukauden aikana vaihtelevan ilmeen.
- Kaikkien elinkiertostrategialuokkien kasvit voivat olla sopivia sesonkiteemakerrokseen



Rakennekerros

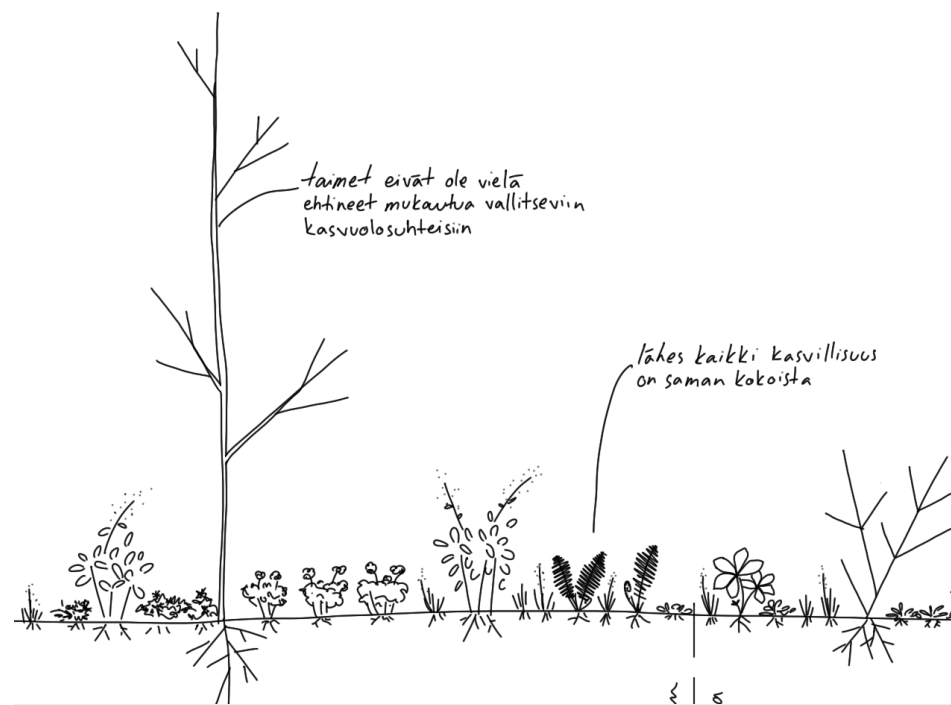
10-15%

- Rakennekerros koostuu korkeakasvuisista, istutukselle ryhtiä ja luonnetta antavista perennoista.
- Rakennekerrokseen kuuluvat myös puut ja pensaat.



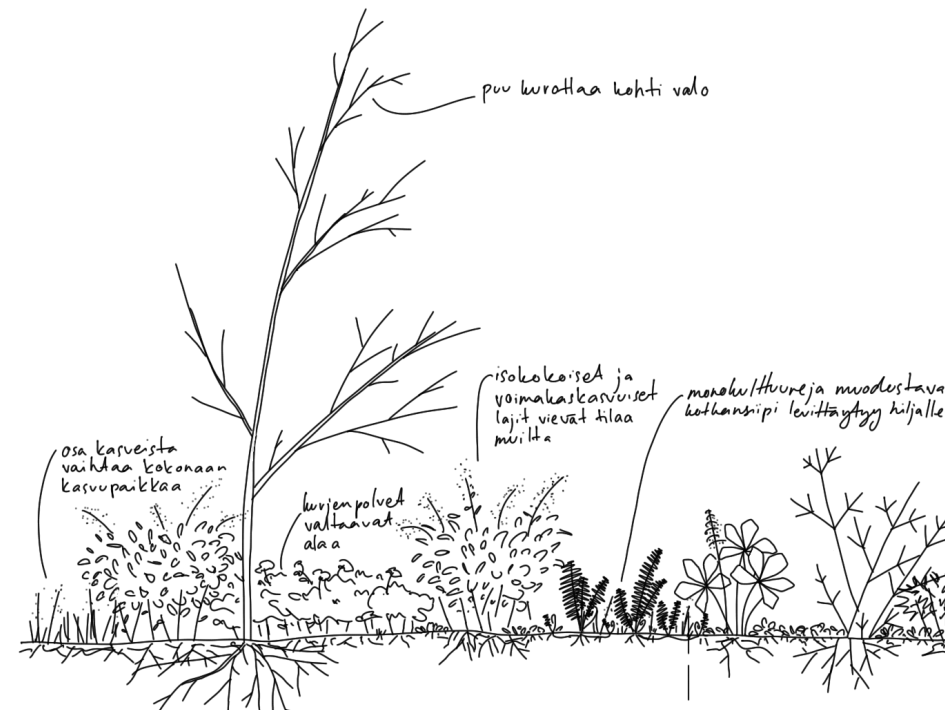
Kasvillisuuden kehittyminen

1. vuosi



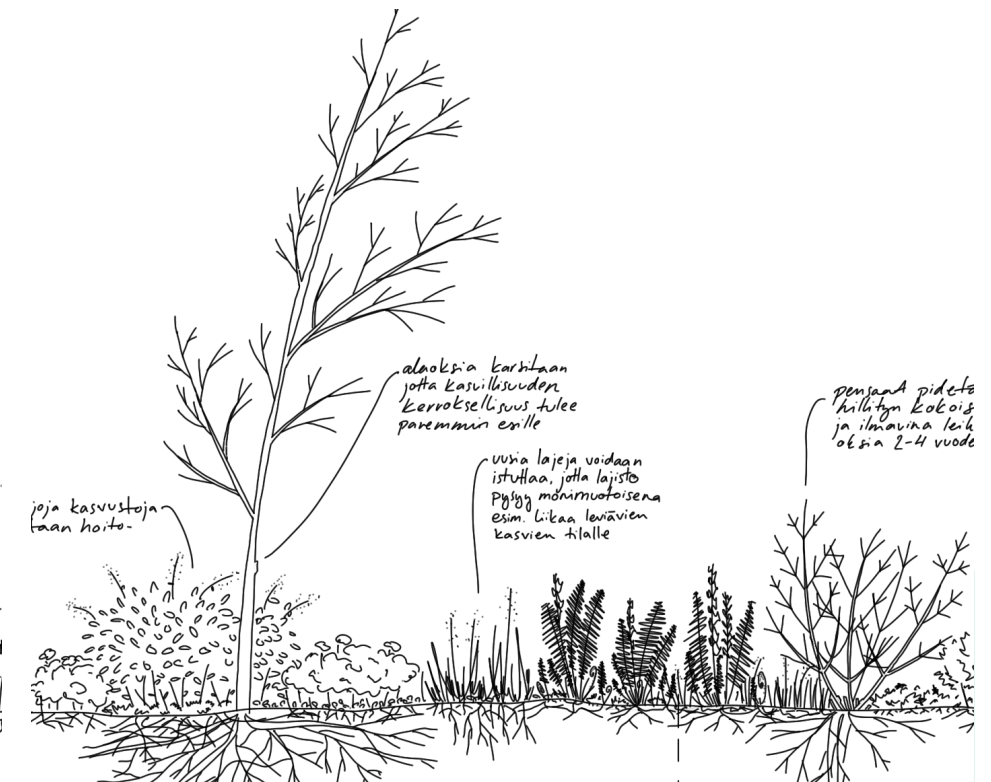
- Taimet ovat vasta istutettuja ja kasvattavat vasta juuria.
- Yksittäiset kasvit ovat selkeästi erotettavissa ja vasta osa maanpeitekerroksen kasvillisuudesta on alkanut levittäytyä.
- Kerroksellisuutta on nähtävissä ainoastaan puissa ja pensaissa.

4. vuosi



- Perennat ovat kasvaneet täyteen mittaansa
- Kasvillisuuden kerroksellisuus ilmenee selkeimmin perennojen keskuudessa, jossa rakennekerroksen, sesonkikerroksen ja maanpeitekerroksen kasvillisuus on selvästi eri tasoissa.
- Kasvillisuus on alkanut sopeutua kasvuolosuhteisiin ja niissä viihtyvät kasvit ovat levittäytyneet, kun taas osa lajeista on alkanut jo taantua. Osa kasveista saattaa vaihtaa kokonaan paikkaa ja ilmestyä vasta vuosien jälkeen eri paikasta.

10. vuosi



- Kasvillisuus on mukautunut täysin kasvupaikan kasvuolosuhteisiin ja lajit voivat olla alueellisesti eriytyneitä ja osa lajistosta on kadonnut kokonaan. Kasvillisuuteen on saattanut muodostua laajahkojakin yhden lajin alueita.
- Kerroksellisuus on selvästi havaittavissa kaikkien kasvillisuustyyppien keskuudessa.

NOMAJI

Nomaji maisema-arkkitehdit Oy
Lönnrotinkatu 32 A 26, 00180 Helsinki
+358 (0)45 7877 4688, nomaji@nomaji.fi

